

عنوان مقاله:

بازخوانی تجربه «پرسه زنی» در رمان فارسی دهه هشتاد

محل انتشار:

فصلنامه جستارهای نوین ادبی، دوره 54، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 32

نویسندگان:

صفیه خدای فهادان - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی. دانشگاه فردوسی مشهد. ایران

سمیرا بامشکی - استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فردوسی مشهد

بهزاد برکت - دانشیار زبان و ادبیات انگلیسی دانشگاه گیلان

مهدی نجف زاده - دانشیار علوم سیاسی دانشگاه فردوسی مشهد

خلاصه مقاله:

پرسه زنی گونه ای از گذران اوقات فراغت در جوامع شهری پیشرفته است که اغلب به صورت انفرادی و با نیت تفریح، لذت و تفکر انجام می گیرد. گفتمان های فرهنگی و سیاسی حاکم بر شهر، کیفیت تجربه پرسه زنی را تحت تاثیر قرار می دهند. به دنبال نوسازی و توسعه شهرهای ایران، پدیده پرسه زنی در میان قشرهای مختلف اجتماعی، به ویژه جوانان، رواج پیدا کرده است. این پژوهش بر اساس رویکرد مطالعات فرهنگی به بررسی نحوه بازنمایی تجربه پرسه زنی در رمان فارسی چرخ دنده ها (۱۳۸۸)، نوشته امیر احمدی آریان می پردازد. به این اعتبار، رمان را به مثابه یک میانجی برای فهم تحولات فرهنگی جامعه در نظر گرفته ایم. از آن جا که هدف ما مطالعه و تفسیر تاثیرات متقابل سوژه و فضای اجتماعی در متن ادبی است، در این پژوهش از روش تحلیل مقوله ای محتوا با واحد مضمون استفاده کرده ایم و در پی پاسخ به این پرسش هستیم که انگیزه و نقطه عزیمت سوژه برای پرسه زنی چیست؟ در طول پرسه زنی چه تعاملاتی با خود، دیگری و فضای شهر برقرار می کند و در نهایت چه فرجامی می یابد؟ در فضای داستان، ایدئولوژی های حاکم، چگونه بر کیفیت پرسه زنی سوژه متنی تاثیر می گذارند؟ نتایج پژوهش نشان می دهد رویکرد گزینشی جامعه نسبت به مدرنیسم، بر ادراک سوژه از شهر تاثیر مخربی دارد و تجربه پرسه زنی را تلخ و آشفته می کند. سوژه پرسه زن از فرهنگ شهرنشینی بی بهره است اما مواهب دنیای شهر را مطالبه می کند. انگیزه اصلی او در این رمان، کامیابی، تفریح و بازیس گرفتن جوانی ازدست رفته بوده است. آنچه تجربه می کند، تحقیر، بیگانگی و بی هنجاری است. او راه چاره را در خشونت ورزیدن، انتقام گیری و جنون می یابد و در نهایت خودکشی می کند.

کلمات کلیدی:

رمان شهری، پرسه زنی، توسعه نیافتگی، کژمدرنیسم، شیزوفرنی فرهنگی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1294597>

